

PREDSJEDNIŠTVO MEĐUNARODNOG VIJEĆA FSR-A

PROJEKT TRAJNE FORMACIJE

MJESEČNA TEMA

STUDENI 2010 – GODINA I – Br. 11

I. DIO: MJESEČNA TEMA

Tema II-5: Osjećaj pripadnosti Franjevačkom svjetovnom redu

Emanuela De Nunzio, FSR (br. 8-10)

Sažetak i komentari: Ewald Kreuzer, FSR

Općenito gledajući, budući da je Bog svakome darovao unutarnji glas koji govori savjesti, svaka osoba znade što je dobro i ispravno u različitim okolnostima. No kršćani, a posebno franjevci, razlikuju se od drugih i po tome što, po uzoru na Krista, pravednost za njih nije potpuna bez ljubavi. Naš se djelatni život mora hraniti bogatim unutarnjim životom koji se svakodnevno obnavlja redovitim, osobnim i zauzetim dijalogom, kao i ljubavlju ispunjenom interakcijom s našim Nebeskim Ocem. Bog nas je preko svoga Sina Isusa poučio kako je misterij života izravno povezan s misterijem križa, koji je u isto vrijeme znak patnje, ali i škola ljubavi i bratstva, vrijeme ljudskog i božanskog intimnog zajedništva, vrijeme slave i vrijeme spasenja. Znak "TAU", kojega je sveti Franjo odabrao, a mi franjevci ga nosimo, znak je našeg prihvaćanja križa te naše volje i sposobnosti da živimo u skladu s njime. Taj znak predstavlja našu slabost preobraženu u spasenje djelovanjem milosti Isusa Krista, koji je osobno s nama i ide pred nama. S druge strane, on predstavlja i osobno spasenje svakoga pojedinog među nama, kao i univerzalno spasenje zajednice vjernika, neprestano pozvanih na otvaranje svojih srdaca bratskom dijalogu s Bogom i s braćom i sestrama, obraćajući osobitu pažnju jedni na druge.

Br. 8. Unutarnji život. Naše nas Pravilo (br. 7) podsjeća da se obraćenje "danomice mora ostvarivati". Generalne konstitucije (čl. 8.2) pak potvrđuju kako se naš život treba produbljivati "na putu obraćenja i formacije koji se trajno obnavlja". Pozvani smo na politički angažman, na profesionalnu stručnost, na promicanje solidarnosti i slobode, prava i pravde. Ipak, ono što je na poseban način za nas osobito jest molitva živome Bogu. Nema pravoga kršćanskog zauzimanja u svijetu bez molitve. Benedikt XVI inzistira na činjenici da ispred bilo kojeg programa i aktivnosti mora biti klanjanje. Ono će nas osloboditi u istini i rasvijetliti naše djelovanje.

Br. 9. Duhovnost taua. Vanjski znak pripadnosti/identiteta svjetovnog franjevca jest tau (*GK FSR-a* 43). Sveti je Franjo na poseban način cijenio ovaj simbol obraćenja. Tau kao vanjski znak svjedoči da smo zahvaljujući milosti obdareni "duhovnošću križa" (*Pravilo FSR-a* 10; *GK FSR-a* 10). Onaj tko ne prihvati misterij križa nikada neće pronaći mir niti će pronaći odgovor na vječna čovjekova pitanja o smislu patnje, bolesti, smrti, egzistencijalne nesigurnosti. Nikada neće shvatiti veliku ljubav koja se skriva iza rana Raspetoga.

Br. 10. "Logika dara". Za kršćanina (a na poseban način za franjevca) odnos temeljen na čistoj pravednosti nikada nije dovoljan, jer osjećaj bratstva traži više. Bratstvo se ne ostvaruje u izravnoj vezi *ja-ti*, nego prerasta u *mi*, sve dok ne uđe u prostor planetarnog šatora (Pjesma stvorova).

Pitanja za promišljanje i raspravu u bratstvu

1. Što je osobito za kršćane, a posebno za franjevce, u njihovu pristupu pravednosti?
2. Kako "duhovnost taua" može utjecati na naš život?

II. DIO: DUHOVNI POGLED

Svetkovina Svih svetih: *Biti dio zajednice vjernika koje Bog poziva na svetost*

Fra Amando Trujillo Cano, TOR

Mnogi kršćani rado slave svetkovinu Svih svetih (1. studenoga) jer ih ona podsjeća kako su svi krštenici pozvani na život u dubljem zajedništvu s Bogom i s Božjim narodom. Ta je svetkovina proslava one braće i sestara koji već uživaju u punoj Božjoj prisutnosti. Neke od njih Crkva je

službeno prepoznala svetima te ih kanonizirala. Drugi su ostali nepoznati većini vjernika, ali svoj su život živjeli u strastvenom nadahnuću za Krista i evanđelje. Razmislimo li pažljivo, sjetit ćemo se susreta s osobama koje su, zahvaljujući svojoj iskrenoj i zauzetoj ljubavi za Gospodina i za bližnjega, zaista rasvijetlile naš život. Ova svetkovina na poseban način dotiče srca i umove onih koji nastoje slijediti Isusa te ih ohrabruje za rast u vjernosti i velikodušnosti prema Kristu i Crkvi. Upravo nas danas predslavlje euharistijske molitve poziva na okupljanje i zahvaljivanje Bogu jer:

Danas slavimo tvoj sveti Grad, svoju domovinu, nebeski Jeruzalem; ondje te zauvijek hvale preobraženi udovi Crkve, naša braća i sestre u slavi; onamo u vjeri i mi putujemo, ohrabreni njihovim zagovorom i primjerom.

Slaveći svetkovinu Svih svetih važno je upitati se kako mi shvaćamo svetost. Često smo usmjereni samo na neke izvanredne manifestacije svetosti, podcjenjujući istovremeno ono što je u njezinom središtu ili na izvoru. U vezi s time dobro je prisjetiti se jednog od priloga koje je II. vatikanski koncil dao ovoj temi, u kojem se ističe kako su svi vjernici pozvani na svetost. Konstitucija *Lumen gentium* (br. 40) navodi neke osnovne elemente toga poziva, a koncilski ih oci ovako opisuju:

(...) Svima je stoga razvidno da su svi Kristovi vjernici, kojega god staleža ili reda, pozvani na puninu kršćanskoga života i na savršenstvo ljubavi; tom se svetošću i u zemaljskom društvu promiče čovječniji način života. Da bi postigli tu svetost, vjernici neka ulažu sile koje su primili prema mjeri Kristova dara da se - idući njegovim stopama i suobličeni njegovoj slici te vršeći u svemu Očevu volju - svom dušom posvete Božjoj slavi i služenju bližnjemu. Tako će se svetost Božjega naroda razrasti u obilne plodove, kao što to u povijesti Crkve sjajno pokazuju životi tolikih svetaca. (LG 40; usp. GK FSR-a 1,1).

U predgovoru svome djelu *Santità francescana oggi: Significato, figure e formazione (Franjevačka svetost danas: značenje, lik i formacija)* fra Paola Martinellija, OFM^{Cap}, objašnjava kako je izvor karizme zbiljski prisutan u svakoj njezinoj vjerodostojnoj manifestaciji koja se pojavila kroz povijest, ta se karizma dalje razvija djelovanjem Kristove trajne prisutnosti, a u sadašnjosti se ostvaruje djelovanjem svetih.

“... poziv na povratak vlastitim korijenima mora prije svega biti shvaćen kao put obraćenja, kao obnova kontakta s izvorom koji i danas treperi u svetima. Bila bi velika pogreška taj povratak shvatiti u “kronološkom” ili “arheološkom” smislu. Sveti nam ne dopuštaju takvo shvaćanje i pokazuju nam kako je u srcu kršćanskog misterija uvijek jedna Prisutnost, Kristova prisutnost koja nam se obraća pozivajući nas da je slijedimo *hic et nunc* (ovdje i sada, lat.), pomoću snage Duha Svetoga koji *puše gdje hoće*.”

Članak 17,4 *Generalnih konstitucija* povezuje službu posvećivanja koju vrši Crkva sa sudjelovanjem svjetovnih franjevaca u tome nastojanju te ističe normalan redoslijed koji pritom treba slijediti: “nadasve u vlastitoj obitelji, zatim u bratstvu i napokon svojom djelatnom nazočnošću u mjesnoj Crkvi i u društvu.” Završimo ovo razmatranje jasnim riječima iz Franjine VI. opomene:

... Stoga je nama, slugama Božjim, velika sramota da su sveci izveli djela, a mi hoćemo da primimo hvalu i čast govoreći o njima.

Pitanja za promišljanje i raspravu u bratstvu:

1. Kako nastojim odgovoriti na Božji poziv na život u svetosti?
2. Koji su me sveci iz FSR-a najviše impresionirali i zašto?
3. Kako svjetovni franjevci mogu djelovati u službi posvećivanja u svakodnevnom životu?

III. DIO: SOCIJALNI NAUK CRKVE

II. cjelina: Komentari socijalnog nauka Crkve

Ulomke i pitanja priredio fra Amando Trujillo Cano, TOR

8. dio (od 9): **Temeljne vrijednosti društvenog života**

a. Odnos između načela i vrijednosti

197. *Socijalni nauk Crkve, osim načela koja moraju predsjedati izgradnjom društva dostojna čovjeka, pokazuje i temeljne vrijednosti. [...] Sve su društvene vrijednosti povezane s dostojanstvom ljudske*

osobe čiji istinski razvoj pospješuju, a svode se na bitne: istinu, slobodu, pravednost i ljubav. Njihovo je prakticanje siguran i potreban put da bi se postiglo osobno savršenstvo i čovječniji društveni suživot; one su neizbježno uporište za odgovorne javne stvari...

b. Istina

198. *Ljudi su posebno obvezni da stalno teže istini, da je poštuju i da je odgovorno svjedoče. Živjeti u istini* ima posebno značenje u društvenim odnosima... Što se osobe i društvene skupine više trude riješiti društvene probleme u skladu s istinom, to se više udaljavaju od samovolje, te se usklađuju s objektivnim zahtjevima moralnosti. *Naše doba zahtijeva snažno odgojno djelovanje i odgovarajući napor sviju kako bi se traganje za istinom [...]* promicalo na svakome području i kako bi prevladalo nad svakim pokušajem da se relativiziraju njezini zahtjevi ili da joj se nanosi uvreda. [...] beskrupulozno korištenje novcem pobuđuje sve teža pitanja, koja nužno pokazuju potrebu za transparentnošću i poštenjem u osobnom i društvenom djelovanju.

c. Sloboda

199. *Sloboda je u čovjeku najuzvišeniji znak Božje slike i zbog tog razloga znak veličanstvenog dostojanstva svake ljudske osobe [...]. Pravo na slobodu djelovanja* zahtjev je neodvojiv od dostojanstva ljudske osobe. Značenje slobode ne smije se sužavati, razmišljajući o njoj u čisto individualističkoj perspektivi ili je svodeći na *svojevoljno i nekontrolirano ostvarivanje* svoje osobne samostalnosti...

200. *Vrijednost slobode kao izričaja jedinstvenosti svake ljudske osobe poštuje se kada je svakomu članu društva dopušteno ostvarivati vlastiti osobni poziv [...]* To se mora događati u okviru "čvrstoga juridičkog konteksta", u granicama općeg dobra i javnog poretka te, u svakom slučaju, u znaku odgovornosti. *S druge strane, sloboda se mora očitovati i kao sposobnost odbacivanja onoga što je moralno negativno, u bilo kojem obliku da se ono pokaže [...]* Punina slobode sastoji se u mogućnosti da se raspoláže sobom imajući pred očima istinsko dobro unutar obzora univerzalnog općeg dobra.

d. Pravednost

201. ...Sa subjektivnog stajališta pravednost se pretvara u stav *što ga određuje htijenje da se druga prizna kao osobu*, dok s objektivnoga stajališta ona tvori *odlučujući kriterij moralnosti na intersubjektivnom i društvenom području*. *Socijalno učiteljstvo poziva na poštovanje klasičnih oblika pravednosti: kako komutativne, tako i razdiobne i zakonske [...]* *Socijalna pravednost*, zahtjev koji je povezan sa *socijalnim pitanjem* što se danas očituje u svjetskome opsegu, tiče se društvenih, političkih i gospodarskih pitanja, a nadasve strukturne dimenzije problema i uzajamnih rješenja.

202. *Pravednost je napose važna u sadašnjem kontekstu u kojemu je vrijednost osobe, njezina dostojanstva i njezinih prava [...]* *ugrožena širokom tendencijom isključivoga pritjecanja kriterijima korisnosti i imanjanja [...]* Pravednost, naime, nije jednostavni ljudski sporazum, jer ono što je "pravedno" izvorno ne određuje zakon, nego duboki identitet ljudskoga bića.

203. *Potpuna istina o čovjeku omogućuje nadilaženje "sporazumnog" viđenja pravednosti koje je ograničeno viđenje, te otvaranje obzorja solidarnosti i ljubavi i za pravednost: "Sama pravednost nije dovoljna [...]"* Cilj mira, naime, "zasigurano će se postići ostvarenjem socijalne i međunarodne pravednosti, ali i provođenjem u život onih vrlina koje promiču suživot te nas uče da živimo u jedinstvu kako bismo zajedno, dajući i primajući, gradili novo društvo i bolji svijet."

Pitanja za promišljanje i raspravu u bratstvu:

1. Čini li ti se da se danas osobe i društvene skupine trude riješiti društvene probleme u skladu s istinom?
2. Kako tvoje bratstvo može pomoći svojim članovima da se upute prema punini slobode, shvaćenoj kao *mogućnosti da se raspoláže sobom imajući pred očima istinsko dobro*?
3. Što svjetovni franjevci mogu učiniti kako bi poduprli viziju pravednosti koja uključuje solidarnost i ljubav?